

De verteerbaarheid van rauw, gekookt en gerookt vleesch. —

POPOFF (*Archiv für Anatomie und Physiologie*. 1889, Heft V und VI) bezigde voor zijn proeven mager rundvleesch en paling. Nadat het bindweefsel zooveel mogelijk was verwijderd, werden de spieren fijngeschaafd en 1 of 2 gram daarvan met 20 C.C. kunstmatig maagsap gedurende 4 à 5 uur gedigereerd. Dan werd bepaald hoeveel eiwit er omgezet was in hemialbumose en pepton.

Het bleek, dat gekookt (gestoomd) vleesch moeilijker wordt verteerd, dan rauw; het verschil is evenwel bij rundvleesch grooter dan bij paling. Door het koken toch wordt het eiwit gecoaguleerd en moeilijker verteerbaar, maar van de andere zijde wordt het bindweefsel in lijm veranderd en opgelost, waardoor het maagsap beter op het eiwit kan inwerken, en daar bij rundvleesch het bindweefsel vrij moeilijk wordt opgelost, wordt ook door het koken de verteerbaarheid sterker verminderd, dan zulks bij vischvleesch het geval is, waar het bindweefsel zeer gemakkelijk in lijm overgaat.

Gerookte visch bleek zeer gemakkelijk verteerbaar te zijn.

SCHUURMANS. STEKHOVEN.

INGEZONDEN.

Geachte Redactie!

Ik deelde U reeds mede, dat zich onder de militairen alhier vele gevallen van influenza voordoen.

Gaarne had ik U eenig bericht gezonden omtrent de verspreiding onder de burgers, doch ik ontving hieromtrent geen opgaven.

Ten onrechte schijnen de geneeskundigen te meenen, dat Art. 6 van de Wet van 1 Juni 1865 *Staatsblad* n°. 60, alleen doelt op de besmettelijke ziekten in de Wet van 1872 genoemd.

Voorzeker is de influenza een ziekte, die *de volksgezondheid bedreigt* en als zoodanig moeten de gevallen aan den Inspecteur worden bericht om hem in staat te stellen een overzicht van den loop der ziekte te verkrijgen.

Uw Dw. Dienaar,
Dr. DOZY.

NOG EENS „DE ZWANGERSCHAPSDUUR”.

In mijn studie over de momenten, die den zwangerschapsduur beheerschen, meen ik o. a. te hebben aangetoond, dat het moment, dat beslist over het begin der geboorte, moet worden gezocht in een zekere mate van prikkelbaarheid, die de uterus-spier tijdens de zwangerschap, nu eens wat vroeger, dan eens wat later, erlangt. Daar nu deze irritabiliteit, ten minste ten deele, afhankelijk moet zijn van den voedingstoestand en de prikkelbaarheid der baarmoeder vóór de graviditeit, en deze beide veranderen of liever veranderen

kunnen, met den gezondheidstoestand van het orgaan, heb ik gemeend, dat ik een indirect bewijs voor mijn eerste stelling zou vinden, indien ik kon aantoonen, dat de duur van verschillende zwangerschappen bij een zelfde vrouw verschilde, al naarmate de baarmoeder ziek of gezond was. Ik was zoo gelukkig in het eenig betrouwbaar geval, dat ik kan meedeelen, te kunnen aantoonen, dat de zwangerschapsduur, die in de eerste drie bevallingen constant niet minder dan ongeveer 290 dagen bedroeg, terstond na een met goed succes bekroonde behandeling tegen endometritis voor de vierde bevalling met 10 dagen werd verkort.

Bovendien heb ik er op gedrukt, dat ik een steun voor mijn bewering, dat de snelheid, waarmee een zekere mate van uterus-irritabiliteit bereikt wordt, beslissend is voor den duur der zwangerschap, vinden zou, indien ik statistisch kon bewijzen, dat deze laatste voor verschillende graviditeiten der zelfde vrouw binnen niet al te ruime grenzen schommelt.

Nu sta ik zeker tot het door mij behandelde vraagstuk op een zeer bijzonder standpunt: ik houd het voor één groot en algemeen wetenschappelijk belang, zóó zelfs, dat ik belangstelling genoeg voor dit onderwerp bij mijn collega's vooronderstelde, om èn in het *Tijdschrift voor Geneeskunde* èn in het *Tijdschrift voor Verloskunde en Gynaecologie* een beroep op hun welwillendheid te doen, om mij te helpen in het bijeenbrengen van statistisch materiaal. Hoewel ik tot nu toe weinig succes op mijn verzoek gehad heb, en de flauwe hoop, die ik misschien gekoesterd heb, dat wellicht de aankondiger van mijn arbeid in het *Tijdschrift voor Geneeskunde* mijn oproeping aan de medici zou ondersteunen, geheel in rook vervlogen is, (Prof. HALBERTSMA vermeldt zelfs met geen syllabe iets van den inhoud van mijn geschrijf 1), wend ik mij op nieuw tot mijn collega's. Dit doe ik met des te meer aandrang, omdat in het December-nummer van het *American Journal of obstetrics* door G. N. ÄCKER, op grond van waarneming van een "case of prolonged gestation", een oplossing van het vraagstuk is voorgesteld geworden, die ten minste gedeeltelijk met de mijne overeenkomt.

Een dame, die vier zwangerschappen van normalen duur achter den rug had, werd, onder behandeling geweest zijnde voor een endometritis en retroversie, ten gevolge waarvan zij reeds meermalen geaborteerd had, spoedig opnieuw zwanger. Deze zwangerschap duurde 307 dagen, gerekend van den dag der cohabitatie en was met veel meer bezwaren gepaard gegaan dan de vorige. ÄCKER vermeldt nog eenige gevallen uit de literatuur, waar een uterus-aandoening de oorzaak scheen geweest te zijn van verlengden zwangerschapsduur. Het klinisch beloop zijner waarneming schijnt hem geen andere conclusie toe te laten dan deze, dat de geboorte aanvangt, wanneer de uterus-spier de physiologische grens van haar ontwikkeling heeft bereikt; de hypothese van CARUS, zooals men ziet.

ÄCKER heeft zijn bevinding het eerst meegedeeld in de *Obstetrical and*

1) Mijn voorstelling wijkt op velerlei gebied van de gangbare voorstelling af, en behoeft zelfs niet onverschillig te zijn aan de lezers van het *Nederlandsch Tijdschrift voor Geneeskunde*; de quaestie zelve werd vroeger in alle, en thans nog in de meeste handboeken van physiologie van eenigen omvang behandeld.

Gynaecological Society of Washington. De discussie, die op zijn mededeeling volgde, getuigde van de grootste belangstelling voor het onderwerp. Haar samen te vatten ligt niet in mijn bedoeling, omdat ik dan grootendeels te herhalen zou hebben, wat ik in het historisch gedeelte van mijn vroegere verhandeling heb uiteengezet. Op één punt moet ik echter opmerkzaam maken. Heb ik statistisch kunnen aantonen, dat het bevruchte ei bij de afwezigheid van een geschikten voedingsbodem het begin van zijn ontwikkelingsproces kan verschuiven. Dr. BROMWELL maakte in de aangehaalde discussie, zonder nader zijn gronden daarvoor op te geven, verschil tusschen conceptie en bevruchting. Conceptie 1) is het zich vasthechten van het bevruchte ei aan de „living tissues” der baarmoeder. Bevruchting 1) grijpt plaats, wanneer de zaad-cel de eicel binnendringt. Er bestaat nu volgens BROMWELL zoowel „a delayed conception” als „a delayed fecundation or impregnation”. Het bevruchte ei zou zelfs drie of vier weken in den uterus kunnen vertoeven, zonder zich aan het slijmvlies vast te hechten.

Deze overeenstemming met mijn resultaten, en mijn innige overtuiging, dat het door mij hier in Holland aan de orde gebrachte onderwerp de grootste belangstelling verdient, geven mij den moed, om mijn concept-tabel, zooals ik die in het *Tijdschrift voor Verloskunde* enz. heb gepubliceerd, op nieuw te laten afdrukken, met het verzoek om zoo spoedig mogelijk, en zoo dat niet gaat dan later, talrijke statistische bijdragen te mogen ontvangen.

Mej. A.

	Begin dag van de laatst verschenen menstruatie of anders week van deze menstruatie of anders week, waarin de vrouw het eerst leven heeft gevoeld.	Dag der bevaling.	Lengte en zwaarte van het kind, vooral wanneer onrijpheid niet met zekerheid is uitgesloten.	Mogelijke invloed van occasioneele momenten (dansen, bewegingen, vallen, enz. gemoedsaandoeningen, hydramnios) ziekten der baarmoeder (vooral, wanneer zij begonnen zijn in den tijd gelegen tusschen de zwangerschappen, waarvan bericht wordt gegeven).
1ste zwangerschap	"	"	"	"
2de "	"	"	"	"
3de "	"	"	"	"
4de "	"	"	"	"
enz.				

Mej. B., idem

Dr. GEYL.

1) Daar het mij om de zaak te doen is, behoud ik deze beide woorden.